

NATURVÄRDESMONITORERING

För del av fastigheten Kråkebacken 7:138 i Kågeröd,
Svalövs kommun

Upprättad av Charlotte Lundberg, kommunekolog Svalövs kommun
2023-06-09

Naturområden på del av fastigheten Kågeröd Kråkebacken 7:138

 Bäck/Dike

 Stenmur

 Naturområden

4 Björk, Ek

5 Klibbal, Asp

6 Trädrådå

7 Bryn

8 Stenmur

9 Lövträdsdunge

1 Ung Björk, Sälg
ca 30 - 50 år

2 Asp ca 50 år

3 Ek, Asp Al

Bakgrund och metodik

I Kågeröd pågår detaljplanering av del av fastigheten Kråkebacken 7:138. Syftet är att planera för förskoleverksamhet och i planeringen ingår att göra en naturvärdesinventering.

Inventeringen har utgått från SIS standar (SIS 1990:2014a och b) med tillägg av naturvärdesklass 4, generellt biotopskydd, värdestukturer och beskrivning av biotoper och naturvårdsarter. Eftersom området till största del är en igenväxningsmark är det svårt att klassa området i olika naturtyper. I stället har naturområden beskrivits utifrån trädslag och ålder. Området har inte inventerats på mossor, lavar, svampar och fladdermöss. Sökning av arter från området har gjorts på artportalen. Kort beskrivning görs även av områdets ekosystemtjänster samt råd för framtida skötsel.

Området har fältinventerats under april och maj. Inventeringen har inriktats på de trädbevuxta områdena. Den öppna marken består av gräsmark/vall.

Områdets historik

Skogsområdet har använts som bete fram till 1970-talet. På ekonomiska kartan från 1930-talet växte enstaka träd på betesmarken. På flygbild från 1960 syns träd och buskar i gränsen mot åkermark. Även dike/ bäck syns på tidigare flygbilder. I den norrgående stenvallen växte lövträd även i början av 1900-talet. Vid den tidigare gården finns rester av en trädgård.

På 1970-talet började byggandet av villor på Kråkebacken. Resterna från schaktmassor från denna exploatering ligger i den västra delen av området.

Inventerad naturmark

Ekonomisk karta från 1930-talet

Inventerad naturmark

Ortofoto från 1960-talet

Naturförhållandena

Vegetation

Området är en igenväxningsmark och indelningen har gjorts i bestånd utifrån trädslagets sammansättning och ålder. Viktiga värdestrukturer har också beskrivits.

1 Björk

Genom området går ett dike/bäck som översvämmar området främst under vintern. Markfuktighet klassas som fuktig till frisk och jordarten är mullrikt svämsediment. Beståndet domineras av 30-årig björk men även rönn och sälg finns i trädskiktet. I buskskiktet växer olvon, hägg och rönn. Föryngring finns av främst ask och al.

Fältskikt domineras av gräset tuvtåtel med enstaka inslag av vitsippa, svalört buskstjärnblomma, nejlikrot, humleblomster, älggräs, majsmörblomma, stinknäva, hultbräken, majbräken och strätta.

Dike i mitten på april

Bäck/dike syns på 1940 års flygbilder. Vid sidan av diket ligger jordmassor från underhållsdikning. Bäckens meandrar på vissa partier och vattnet ser ut att rinna från norr mot söder och öster. I och invid diket växer gräset grenrör och skogssäv.

Naturvärde

Området är tidvis en översvämmad lövskog (lövsumpskog av fennoskandisk typ) med sälg och ung ask vilket är en prioriterad naturtyp inom EU. Området har stor betydelse som grön länk mellan Kågeröds Lund och artrika lövskogar på Söderåsens sluttning.

2. Asp

Markförhållande i detta aspbestånd är mullrikt och fuktigheten frisk. Vid diket är det fuktigt och tidvis översvämmat. Asparna är ca 70 år med hassel och björk i buskskiktet. En viss föryngring finns av ek och alm. Vitsippa, tuvtåtel och buskstjärnblomma dominerar i fältskiktet. I beståndet finns flera nedfallna träd och en gammal halvnedbruten vedhög.

Naturvärde

I och runt aspen lever en stor mångfald av organismer. Detta beror bland annat på att aspen tidigt och lätt bildar stamhål vilket gynnar olika insekter, fåglar och däggdjur. Området har betydelse som grön länk mellan Kågeröds Lund och artrika lövskogar på Söderåsens sluttning.

Asp och björk

3. Al, asp och ek

Under vinter och tidig vår är diket vattenfyllt och där det är översvämmat bildas små vattenspeglar. På den mullrika marken är alen vanlig där det är fuktigast. På frisk mark växer asp och ek. I buskskiktet växer främst hägg och fläder. Föryngring finns av ask på fuktigare partier och enstaka ek och bok på torrare mark. Fältskiktet domineras av vitsippa, tuvåtel och buskstjärnblomma. I området finns många nedfallna träd.

Naturvärde

I de fuktiga partierna utvecklas en EU-prioriterad naturtyp som benämns alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade. Al och ask är vanliga träd. Området har stor betydelse som grön länk mellan grönstrukturer i tätorten och artrika lövskogar på Söderåsens sluttning.

Vattensamling vid dike

4. Ek

Marken består av schaktmassor från exploatering av nya bostäder på Kråkebacken i slutet av 1960-talet. I öster är trädbeståndet mer slutet för att i väster öppna sig med ljusluckor mellan träden. Ekarna är spärrgreniga med inblandning av äppelträd, ask och sälg. I sydväst står en fristående äldre ask. I området växer också ung björk. I buskskiktet växer fläder, hägg, syren, nyponros. Kirskål och nässlor dominerar i fältskiktet tillsammans med olika trädgårdsflyktingar som spirea, scilla, pärlhyacint och påskliljor. Även vildkaprifol och humle växer i området. I området finns högar av både nytt och gammalt trädgårdsavfall.

Naturvärde

I området finns gläntor vilket gynnar pollinatörer. Ek är en viktig livsmiljö för många ovanliga insekter, fåglar, lavar och vedsvampar. Under ekens långa liv så är ca 2000 arter knutna till trädet. Det är viktigt att vårda och värna yngre ekar i Kågeröd så att jätteekarnas arter kan fortleva. Jätteekar (över 1m i diameter) finns spritt runt om i tätorten men speciellt i Kågerödslund. Området har stor betydelse som grön länk mellan grönstrukturer i tätorten och artrika lövskogar på Söderåsens sluttning.

Spärrgrenig ek

5. Al och asp

Norr om stensemuren som avgränsar område 1 och 2 mot norr finns ett 15-årigt bestånd med al och asp. Ung asp växer också på bägge sidor av område 6. Inget buskskikt har utvecklats. I fältskikt växer olika gräs. I öster växer några äldre ekar runt ett odlingsröse från stenplockning från åkern.

Naturvärde

Al som växer på delvis översvämmad mark i öster kan utvecklas till alluvial lövskog som tidvis översvämmas, vilket är en EU-prioriterad naturtyp. Området har stor betydelse som grön länk mellan grönstrukturer i tätorten och artrika lövskogar på Söderåsens sluttning. Odlingsröset är skyddat genom allmänt biotopskydd och viktig för värmeälskande insekter.

6. Lövträdsridå

En rad med olika lövträd växer utmed stenvmur mot norr. De äldsta träden är runt 100 år. Körsbär, äpple, ask, björk, asp och sälg finns i olika åldrar. De äldre träden har utvecklat en spärrgrenig lövkrona och en asp har hållighet med mulm.

Naturvärde

Träd är viktiga livsmiljöer för biologisk mångfald. I hålträdens mulm lever insekter och hål i trädstammarna är boplatser för fåglar och fladdermöss. Området har stor betydelse som grön länk mellan grönstrukturer i tätorten och artrika lövskogar på Söderåsens sluttning.

7. Skogsbryn

Skogsbrynen, gränsen mellan skog och öppen mark är välbehållna i området. Åt söder består buskskiktet av hassel, hägg, hagtorn, olvon, vildros, hallon, björnbär, och benved. Vanliga träd är björk, asp, ek och sälg. Mot norr växer i brynet björk, asp, ask, hägg och slån. Bryn åt väster domineras av tätt slånbuskage. I öster växer hägg, slån, hallon under ekar, äppelträd och körsbär.

Hagtorn i bryn

Naturvärde

Skogsbryn med variation av blommande träd, buskar och örter har stor betydelse som mat- och boplats för pollinatörer. I området finns pollen, nektar och frön/nötter till insekter och fåglar under hela växtsäsongen

8. Stenmurar och odlingsröse

Stenmurarna i området har markerat gräns mellan olika brukningsenheter men har också fungerat som en plats för att lägga sten från åkern. Ett odlingsröse finns i nordöstra delen av skogen.

Stenmuren som sträcker sig från öst till väster skuggas hela året av skogen medan stenmuren från söder till norr speciellt skuggas från träden under sommarhalvåret. Båda stenmurarna är låga. I de skuggiga partierna täcks många stenar av mossor medan skorp- och bladlavar är vanligare i solbelysta och torrare partier.

Naturvärde

Stenmurar är en viktig livsmiljö och spridningskorridor för växter och djur. I den

Stenmur i område 8

varma och torra miljön trivs olika insekter, kräddjur och lavar. Den ger också skydd för smågnagare och fåglar.

9. Lövträdsdunge

Trädgården till den tidigare gården finns idag kvar som en dunge med träd och buskar. Här växer spärrgreniga träd som skogslönn, ek och sälg. I mitten står ett gammalt äppelträd. Syren och fläder kantar dungen ut mot det öppna fältet. Svalört och Kirskål dominerar i fältskiktet. På våren blommar trädgårdsväxter som påsklilja, pärlhyacint och rysk scilla. Framåt sommaren dominerar kirskål i fältskiktet.

Naturvärde

Spärrgreniga lövträd och fruktträd är viktiga som födokälla och boplats för insekter och fåglar.

Dunge i område 9 med skogslönn, syren, ek, sälg och äppelträd

Skyddsvärda och värdefulla träd

I området finns flera träd som bidrar med olika naturvärde. Fågelbär, fruktträd och sälg är viktiga födokällor under olika årstider för insekter och fåglar. I området finns flera spärrgreniga ekar som är mellan 50 och 100 år. De är viktiga att bevara då de i sina håligheter producerar mulm vilket är en viktig livsmiljö för 1000 olika insekter. Håligheterna är också viktiga boplatser för fåglar och fladdermöss. Ekens produktion av ollon är också viktig föda

för däggdjur och fåglar. Aspen bildar lätt hål som blir hem för fåglar och insekter. Asken är numera rödlistad och är med på Artdatabankens lista över hotade arter.

Rödlistad ask i område 4

Fauna

I området syns olika spår efter rådjur, vildsvin och fälthare.

Fåglar som hörts och setts i området är grönfink, koltrast, bofink, talgoxe, svarthätta, lövsångare och nötväcka.

Naturvårdsarter och ansvarsbiotoper i området

Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp för rödlistade arter, signalarter och lagskyddade (fridlysta) arter. Även ansvarsarter kan ingå i begreppet. Nedan beskrivs också några av kommunens ansvarsbiotoper.

- Signalarter (S). Naturvärdesindikatorer på objektsnivå, vilka inte är rödlistade men som är praktiskt användbara för att lokalisera och urskilja områden med höga naturvärden. Arternas signalvärde kan variera i olika delar av landet.
- Rödlistade arter. Naturvårdsarter där utdöenderisken klassificerats enligt IUCN:s system som DD, NT, VU, EN, CR eller RE enligt svenskt myndighetsbeslut. Uppdateras vart femte år av Artdatabanken.
- Skyddade/fridlysta arter. Arter förtecknade i artskyddsförordningen (SFS 2007:845)
- Ansvarsarter och ansvarsbiotoper

Skogssäv

Ask är rödlistad och starkt hotad (EN). Skogssäven är en signalart på näringsrik mark och rörligt markvatten. Alla vilda fågelarter och fladdermöss är fridlysta. I kommunens naturvårdsprogram är flera ansvarsbiotoper listade. I området finns två ansvarsbiotoper såsom lövsumpskog av fennoskandisk typ och alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade.

Inga arter har noterats på artportalen från området.

Värdestrukturer och naturskydd

Flera strukturer med höga naturvärden finns i området. Död ved är viktigt livsmiljö för vedlevande insekter som t.ex. skalbaggar och vedsteklar. I hålträdens mulm (murken ved) lever också flera insekter. Flera träd är gamla och kommer utveckla olika håligheter vilket kommer gynna fladdermöss och olika fåglar. Stenmuren och odlingsröset är viktiga

växtplatser för mossor och lavar samt skydd för insekter och smågnagare. Diket som tidvis är översvämmat är viktigt vattenhål för viltet.

Området ligger intill riksintresse Söderåsen för naturvård (N48) där syftet är att områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. Stenmurarna och odlingsrösen är skyddade genom det generella biotopskyddet MB kap.7§11

Hålträd

Låga av asp

Invasiva arter

I området växer flera invasiva arter. Parkslide, sykomorlönn, spirea och syren. Speciellt svår att bekämpa är parkslide. De övriga invasiva växterna måste hållas tillbaka så de inte sprider sig. Gamla syrener sätter idag frön vilket tros vara en effekt av klimatförändringarna.

Områdets naturvärdesklass

Sammantaget har områdets natur fått naturvärdesklass 4. Området har betydelse för den biologiska mångfalden på lokal och regional nivå. Vissa artvärden finns men speciellt värdefullt är de gamla träden och den tidvis översvämmade skogen.

Innebörden av naturvärdesklasserna.

Naturvärdesklass	Beskrivning
1.Högsta	Området är av särskilt hög betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller internationell nivå.
2. Högt:	Området är av särskilt hög betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller internationell nivå.
3.Påtagligt:	Området är av särskilt hög betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
4. Visst:	Området kan ha viss betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på framför allt regional och lokal nivå. Används framför allt i områden som är negativt påverkade av mänsklig aktivitet.

Ekosystemtjänster

Naturen i området bidrar med flera olika ekosystemtjänster. (Se tabell nedan.) Speciellt viktiga är alla de stödjande tjänsterna som är en förutsättning för de andra tjänsterna. Pollinering, flödesreglering och klimatreglering är viktiga reglerande tjänster.

Naturen har speciellt pedagogiskt värde för blivande förskoleverksamhet. Varierande natur inspirerar till lek och bidrar med kunskap inom olika skolämnen. En grön utemiljö är också viktigt för den mentala och fysiska hälsan.

Försörjande	Reglerande	Kulturella
Matförsörjning Vattenförsörjning Råvaror Energi (biobränslen) Genetiska resurser Biokemikalier, medicin och naturmedicin	Vattenrening Flödesreglering Klimatreglering Luftrening Bullerdämpning Pollinering	Mentalt välbefinnande Kunskap och inspiration Kulturarv och identitet Fysisk hälsa Social interaktion
	Stödjande	
	Biologisk mångfald Ekologiskt samspel Livsmiljöer Naturliga kretslopp Jordmånsbildning	

MEA 2005

Skötselåtgärder

- Generellt görs naturvårdande skötselåtgärder i området.
- Skapa en säker naturmiljö för barn tex genom att lägga ner hängande träd och ta bort ask som dött i askskottsjukan.
- Bekämpa och kontrollera invasiva arter så de inte sprids i området.
- Ljushugg runt spärrgreniga ekar.
- Skapa ett varierat utelektrum och uteklassrum.
- Västra aspbeståndet (område 5) tas ned för att stenvuren ska bli belyst av solen.